

Temat: **Stosunku pracy.**

Tekst przewodni

Podstawowym aktem prawnym regulującym prawa i obowiązki stron stosunku pracy jest ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. Stosunek pracy to relacja prawna pomiędzy pracodawcą i pracownikiem określająca wzajemne prawa i obowiązki oraz specyfikę zatrudnienia. Do podstawowych cech stosunku pracy zaliczamy: osobiste świadczenie pracy, odpłatność pracy, podporządkowanie pracodawcy, ryzyko pracodawcy, ciągłość i powtarzalność pracy. Pracodawcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub nieposiadająca osobowości prawnej, która zatrudnia pracowników. Do uzyskania statusu pracodawcy wystarczy nawiązanie stosunku pracy z jednym pracownikiem, aby nabyć prawa i obowiązki wynikające z prawa pracy. Pracownikiem jest osoba fizyczna zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę, wykonująca określoną pracę na rzecz i pod kierunkiem pracodawcy. W zamian za wykonywaną pracę otrzymuje wynagrodzenie. Pracownikiem nie jest: osoba wykonująca pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, pracę nakładczą lub prowadząca działalność gospodarczą (samo zatrudnienie). Osobiste świadczenie pracy polega na samodzielnym jej wykonaniu bez możliwości powierzenia wykonania pracy innej osobie. Odpłatność pracy nakłada na pracodawcę obowiązek wypłacenia wynagrodzenia, którego pracownik nie może się zrzec. Wynagrodzenie powinno odpowiadać rodzajowi wykonywanej pracy, kwalifikacjom wymagany przy jej wykonywaniu oraz jakości i ilości świadczonej pracy. W przypadku braku określenia wysokości wynagrodzenia pracownikowi przysługuje wynagrodzenie nie niższe od minimalnego wynagrodzenia w danym roku. Podporządkowanie pracownika oznacza, że pracownik wykonuje pracę na rzecz i pod kierunkiem przełożonego, w miejscu i czasie wskazanym przez pracodawcę. Ryzyko pracodawcy polega na tym, że pracodawca, a nie pracownik ponosi ekonomiczne, socjalne i gospodarcze konsekwencje niepowodzenia wykonywanej pracy. Pracownik jest tylko zobowiązany do starannego wykonania powierzonych zadań. Ciągłość i powtarzalność pracy związana jest zobowiązaniem pracownika do wykonywania powtarzalnych czynności, a nie do jednorazowego wykonania pracy.

Test

1. **Podstawą prawną nawiązania stosunku pracy jest :**

- A. chęć zatrudnienia B. wysokość wynagrodzenia C. umowa zlecenie D. kodeks pracy

2. **Stosunek pracy określa :**

- A. prawa pracownika B. obowiązki pracodawcy C. relacje pracownik-pracodawca D. normy pracy

3. **Do cech stosunku pracy nie zaliczamy:**

- A. osobistego świadczenia pracy B. świadczeń socjalnych C. ryzyka pracodawcy D. odpłatności pracy

4. **Status pracodawcy posiada jednostka :**

- A. produkująca towary B. wykonująca pracę C. organizująca stanowisko pracy D. zatrudniająca pracowników

5. **Pracodawcą nie jest osoba :**

- A. samo zatrudniona B. fizyczna C. prawna D. nie posiadająca osobowości prawnej

6. **Do form zatrudnienia na podstawie stosunku pracy zaliczamy:**

- A. umowa zlecenie B. umowa o dzieło C. mianowania D. wszystkie podane

7. **Pracownikiem może być osoba:**

- A. wykonująca pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, C. wykonująca pracę na podstawie o pracę
B. wykonująca pracę nakładczą D. prowadząca działalność gospodarczą

8. **Wynagrodzenie za pracę powinno :**

- A. odpowiadać jakości i ilości świadczonej pracy C. odpowiadać warunkom wykonywanej pracy
B. wymaganemu wyposażeniu przy jej wykonywaniu D. wszystkim podanym czynnikom

9. **Podporządkowanie pracownika oznacza, że:**

- A. pracownik nie może oddalać się ze stanowiska pracy C. pracownik posiada odpowiednie kwalifikacje
B. wykonuje pracę zachowując ład i porządek D. pracodawca wskazuje czas i miejsce pracy

10. **Z tytułu niewłaściwie wykonanej pracy konsekwencje ponosi:**

- A. pracownik B. pracodawca C. solidarnie pracownik i pracodawca D. zleceniobiorca

11. **W przypadku braku określenia wysokości wynagrodzenia pracownikowi przysługuje pensja nie niższa niż:**

- A. średnie wynagrodzenie B. pensja uznaniowa C. wynagrodzenie minimalne D. wynagrodzenie stałe

Zadania praktyczne

1. Podaj jaki akt prawny jest podstawą nawiązania stosunku pracy?

.....

.....

2. Wyjaśnij pojęcie stosunek pracy i podaj jego cechy.

.....

.....

.....

3. Określ kto i jaki musi spełnić warunek aby uzyskać status pracodawcy?

.....

.....

.....

4. Określ w tabeli - kto jest lub nie jest pracownikiem ?

Pracownik jest	Pracownikiem nie jest

5. Opisz w tabeli cechy stosunku pracy.

Cechy stosunku pracy	Charakterystyka
ciągłość i powtarzalność pracy	
odpłatność pracy	
podporządkowanie pracodawcy	
ryzyko pracodawcy	
osobiste świadczenie pracy	